

**Військовий інститут
Київського національного
університету
імені Тараса Шевченка**

**Старший викладач кафедри військово-
технічної підготовки
Гап'юк Василь Миколайович**

Тема 1. Організація протиповітряної оборони військ та об'єктів України.

Заняття 1. Повітряні Сили Збройних Сил України.

1. Призначення, структура та завдання Повітряних Сил ЗС України.

2. Призначення, завдання, організаційна структура, склад повітряного командування Повітряних Сил ЗСУ.

ВСТУП

Збройні Сили України – це військове формування, на яке відповідно до Конституції України покладаються оборона України, захист її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності. Застосування Збройних Сил України у військових конфліктах визначається Конституцією України, законами України та іншими нормативно-правовими актами з урахуванням принципів і норм міжнародного права щодо стримування й відсічі збройній агресії та ґрунтується на загальних принципах військового мистецтва.

Керівництво ЗС України здійснюється Президентом України – Верховним Головнокомандувачем ЗС України через Міністерство Оборони України та Генеральний штаб ЗС України.

Безпосереднє керівництво ЗС України в мирний й воєнний час здійснює Начальник Генерального штабу ЗС України – Головнокомандувач ЗС України. ЗС України складаються з таких видів: Сухопутних військ (СВ), Повітряних Сил (ПС), Військово-Морських Сил (ВМС) і Високомобільні десантні війська (ВДВ).

Генеральний штаб Збройних Сил України

Сухопутні
війська

Повітряні
Сили

Військово-
Морські
Сили

Високомобільні
десантні війська

Військові частини,
ВНЗ, установи та
організації, що не
належать до видів
Збройних Сил

Головне управління
оперативного
забезпечення
Збройних Сил

Озброєння
Збройних Сил

Тил
Збройних Сил

Перше питання: Призначення, структура та завдання ПС.

Командувач ПС
генерал-лейтенант Дроздов Сергій
Семенович

Військові Сили — високоманеврений **ВИД**

Збройних сил призначений для стримування, у *взаємодії з іншими видами Збройних Сил України*, збройної агресії проти України з повітря, прикриття важливих об'єктів держави, угруповань своїх військ (сил) від ударів засобів повітряного нападу та ураження військ (сил) і об'єктів противника.

Основні завдання Повітряних Сил України

визначаються згідно з їх призначенням :

- охорона державного кордону України у повітряному просторі та контроль за дотриманням установленого порядку його використання;
- несення бойового чергування по протиповітряній обороні в Збройних Силах України;
- безперервне ведення радіолокаційної, радіотехнічної та повітряної розвідки, збір та узагальнення інформації про повітряну обстановку, встановлення початку повітряного нападу противника та оповіщення про нього військ (сил), органів управління та вищого керівництва Збройних Сил України;
- участь у протидії терористичним актам (в антитерористичних операціях), диверсіям на військових об'єктах та проявам тероризму з використанням повітряних суден;

- **знищення ЗПН, засобів повітряної розвідки та управління, десантів противника у польоті**
- **прикриття від ударів з повітря промислових районів, адміністративно-політичних центрів та об'єктів країни, населення і угруповань військ (сил);**
- **ураження з повітря авіаційних, протиповітряних, сухопутних та морських угруповань противника, об'єктів його державного і військового управління, воєнно-економічного потенціалу та тилу, транспортних комунікацій;**
- **авіаційна підтримка Сухопутних військ (СВ) та Військово-Морських Сил (ВМС);**
- **десантування повітряних десантів;**
- **перевезення військ і матеріальних засобів повітрям.**

Повітряні Сили у своєму складі мають повітряний та протиповітряний компоненти, які розподіляються на роди.

До повітряного компоненту належить авіація.

Авіація ПС призначена для :

- **прикриття військ та об'єктів від ударів з повітря і нанесення ураження авіаційним, морським угрупованням військ (сил) та об'єктам противника;**
- **авіаційної підтримки своїх військ (сил);**
- **десантування повітряних десантів;**
- **перевезення військ та вантажів повітрям;**
- **ведення повітряної розвідки.**

Роди авіації:

- **бомбардувальна (БА);**
  - **винищувальна (ВА);**
  - **штурмова (ША);**
  - **розвідувальна (РЗА);**
  - **транспортна (ТрА).**

Бомбардувальна авіація - є основним ударним засобом ПС і призначена для ураження угруповань військ, авіації, ВМС противника, зруйнування важливих воєнних, воєнно – промислових, енергетичних об'єктів у стратегічній і оперативній глибині.

Винищувальна авіація призначена для перехоплення та знищення засобів повітряного нападу противника на максимальних відстанях від об'єктів, що обороняються.

Завдання авіації ППО:

- **знищення авіації противника у повітряних боях з метою недопущення її переваги у повітрі;**
- **захист об'єктів, районів та напрямків від ударів авіації та безпілотних засобів противника;**
- **прикриття кораблів, морських десантів та конвоїв на бойовий радіус дій винищувачів;**
- **знищення повітряних десантів противника у польоті та зрив його повітряних перевезень;**
- **знищення літаків ДРЛВ та У, РЕБ.**

Штурмова авіація є основним засобом авіаційної підтримки військ і призначена для ураження військ, наземних(морських) об'єктів, головним чином малорозмірних і рухомих цілей противника переважно на передньому краї оборони у тактичній глибині.

Розвідувальна авіація призначена для ведення повітряної розвідки противника, місцевості і погоди в інтересах зацікавлених штабів і командувань

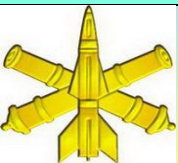

Військово – транспортна авіація призначена для десантування повітряних десантів, перевезення військ і матеріальних засобів повітрям, забезпечення маневру і бойових дій військ.

Роди військ протиповітряної компоненти:

- **зенітні ракетні;**
- **радіотехнічні.**

Зенітні ракетні війська Повітряних Сил - складають основну вогневу силу в системі протиповітряної оборони, призначені для забезпечення у взаємодії з іншими родами військ протиповітряної оборони України.

Завдання зенітних ракетних військ:

- **прикриття від ударів з повітря угруповань військ Збройних сил у місцях дислокації та відмобілізування, розгортання та маршрутах руху, у ході ведення бойових дій;**
- **захист промислово-економічних районів та інших найважливіших об'єктів держави від ударів з повітря ;**
- **боротьба з повітряними десантами та аеромобільними військами противника у польоті;**
- **боротьба з спеціалізованими літаками розвідки, РЕБ, літаками ДРЛВ та повітряними елементами РУК;**
- **участь у створенні умов для утримання панування у повітрі;**
- **зрив повітряної операції противника шляхом знищення ударних засобів авіації, БПЛА, КР і БР оперативно – тактичного і тактичного призначення та інших повітряних бойових суден.**

Радіотехнічні війська - призначені для безперервного ведення радіолокаційної розвідки повітряного простору і забезпечення бойових дій зенітних ракетних військ та винищувальної авіації.

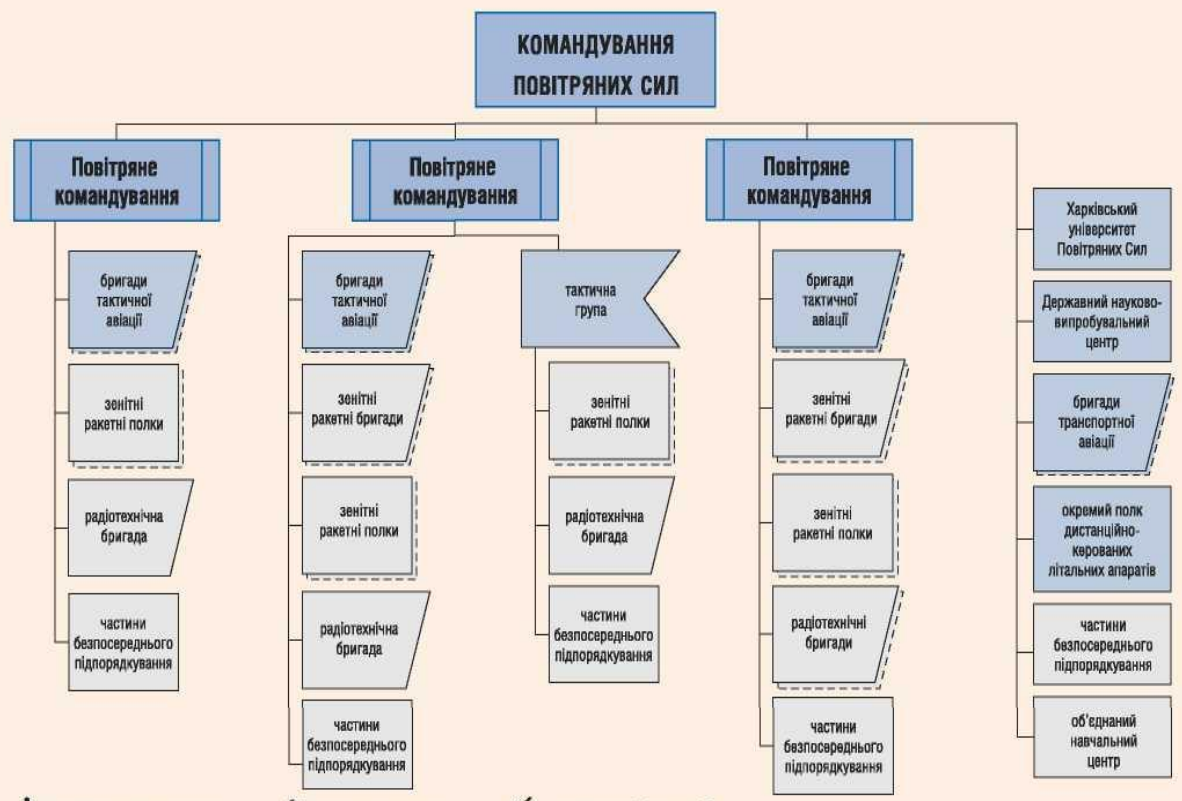
**Командування Повітряних Сил Збройних Сил
України**

**Рис.1.1.1. Структура Повітряних Сил Збройних Сил
України**

Друге питання: Призначення, завдання, організаційна структура, бойовий склад повітряного командування Повітряних Сил ЗСУ.

Повітряне командування (ПК) є основним оперативно-тактичним з'єднанням Повітряних Сил (ПС). Організаційно до складу ПС входить 3 повітряних командування : ПвК «Захід», ПвК «Центр», ПвК «Південь»

ПвК «Захід»,

20 ПвК «Південь»

Повітряне командування призначене для захисту від ударів повітряного противника об'єктів, угруповань Збройних Сил та інших важливих адміністративно-політичних та військово-промислових об'єктів у встановлених кордонах, в яких задалегідь створюється система ППО.

Основні завдання ПК:

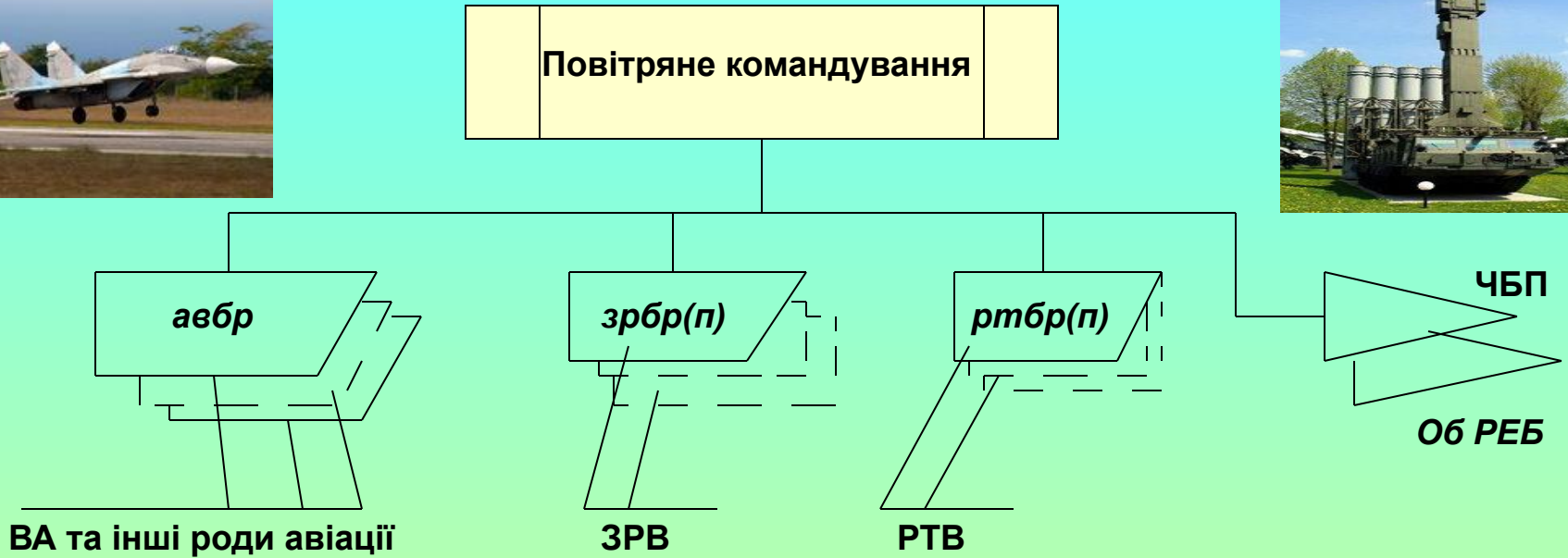
- постійний контроль повітряного простору*** з метою запобігання та припинення порушень державного кордону бойовими повітряними судами інших держав і дотримання ними встановлених режимів польотів;
- безперервна комплексна розвідка повітряного простору*** з метою виявлення підготовки до здійснення нападу з повітря, а також виявлення масового зльоту (старту) авіації (ОТР, ТР) у напрямку кордону країни й оповіщення про це вищого керівництва держави та збройних сил;

- *виявлення засобів повітряного нападу в повітрі, оповіщення військ (сил), що прикриваються, видача бойової інформації про дії повітряного противника на КП (ПУ) об'єднань, з'єднань і частин;*
- *зрив (відбиття) масованих ракетно-авіаційних ударів противника;*
- *прикриття адміністративно-політичних, промислових, угруповань військ (сил) у ході їх розгортання та проведення ними бойових дій, прикриття об'єктів тилу, комунікацій та інших важливих воєнних об'єктів;*
- *знищення засобів повітряного нападу в місцях їх базування, ракетних засобів і засобів ППО – на позиціях, виведення з ладу та придушення систем управління військами та зброєю противника;*
- *боротьба з повітряними десантами противника у польоті;*
- *проведення своєчасного маневру для створення вигідного співвідношення сил і забезпечення раптовості дій своїх військ (сил).*

В мирний час повітряне командування частиною сил несе бойове чергування з охорони повітряних кордонів України.

Під час несення бойового чергування частинами РТВ в зоні відповідальності здійснюється:

- контроль додержання встановленого режиму польотів та перельоту Державного кордону України,
- неперервна розвідка повітряного простору для своєчасного виявлення початку нападу,
- оповіщення, забезпечення організованого переведення частин повітряного командування в бойову готовність до відбиття ударів противника.

Повітряне командування складається із:

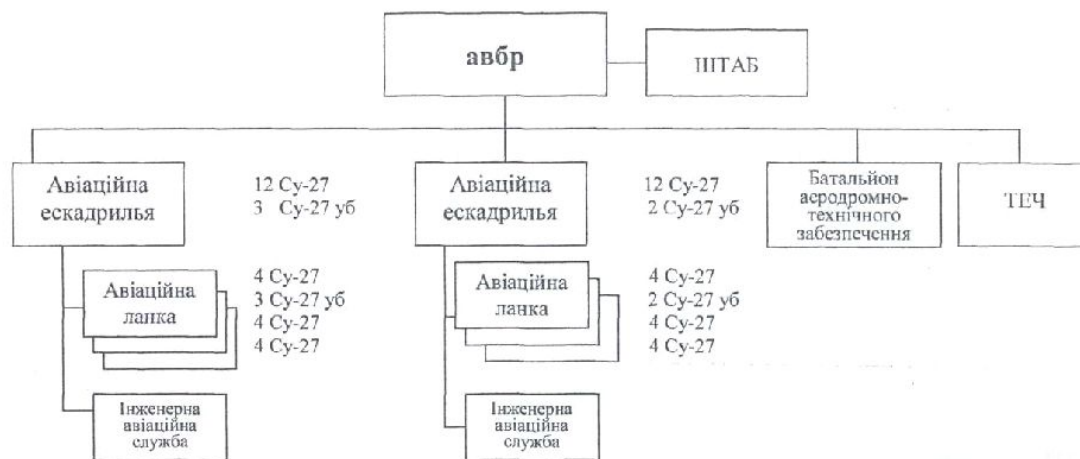
- бригади тактичної авіації,
- зенітних ракетних частин (зрбр, зрп),
- радіотехнічних з'єднань і військових частин (ртбр, р
- окремого батальону РЕБ (обРЕБ)
- військових частин та підрозділів спеціальних матеріально-технічного забезпечення.

Авіація ППО є основною маневреною силою військ ППО, веде боротьбу з засобами повітряного нападу противника на максимальній дальності від об'єктів, що обороняє та вирішує спеціальні завдання. На озброєнні авіаційної бригади винищувальної авіації знаходяться літаки – винищувачі.

Типова структура авіаційної бригади винищувальної авіації

Можливості бригади

виконанні завдань патрульного супроводження та прикриття державного кордону
ом 2 ае виконувати чергування в 5-6 зонах на відстані 250-300 км від аеродрому з
чергування:

малих висотах – 1 год.;

середніх та великих висотах – до 2 год.;

нанесенні ударів по наземним об'єктам здатна уразити:

стоянок літаків в обвалуваннях;

танкових взводи в районі зосередження;

мотопіхотних взводи в районі зосередження;

артилерійські батареї в районі зосередження;

вогневих взводи "Удосконалений ХОК";

вогневих секцій "ПАТРІОТ".

Кількість ОВТ

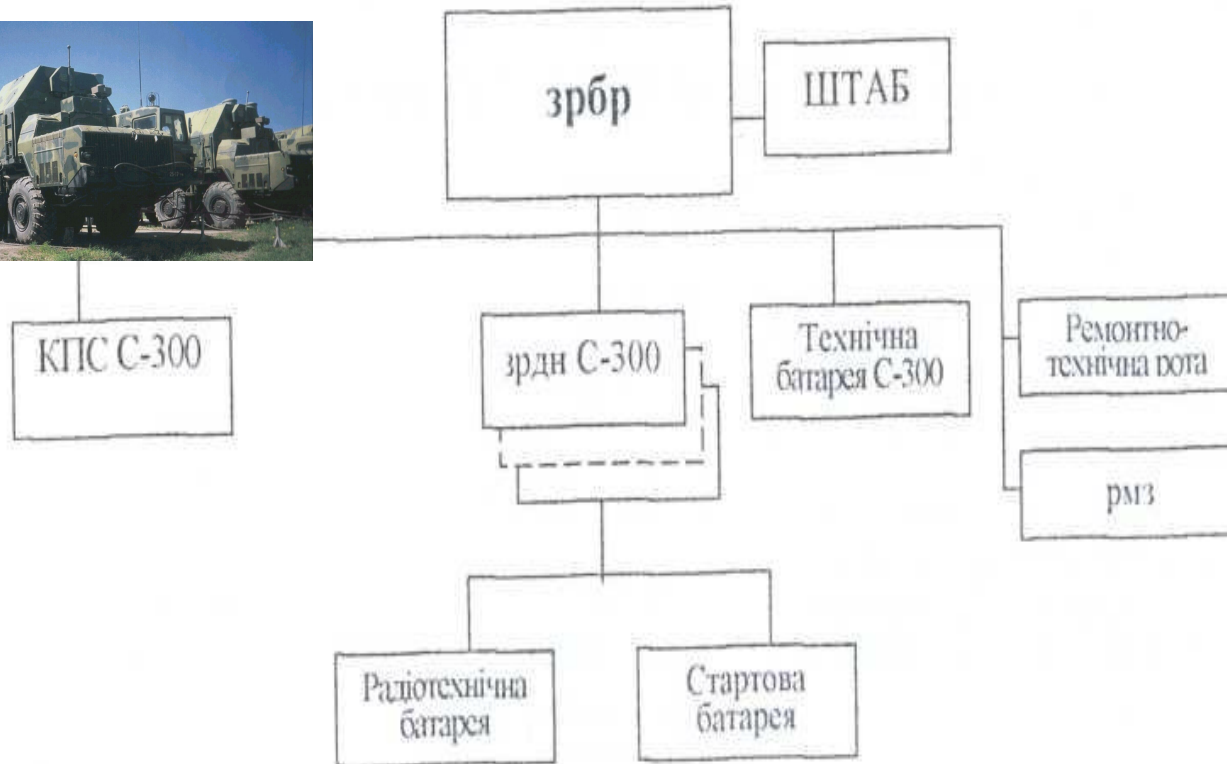
Тип авіаційної техніки	Кількість
Су-27	24
Су-27уб	5

Зенітні ракетні бригади та полки складають основу вогневої потужності в системі ППО, ведуть боротьбу з засобами повітряного нападу противника в межах зон ураження ЗРК.

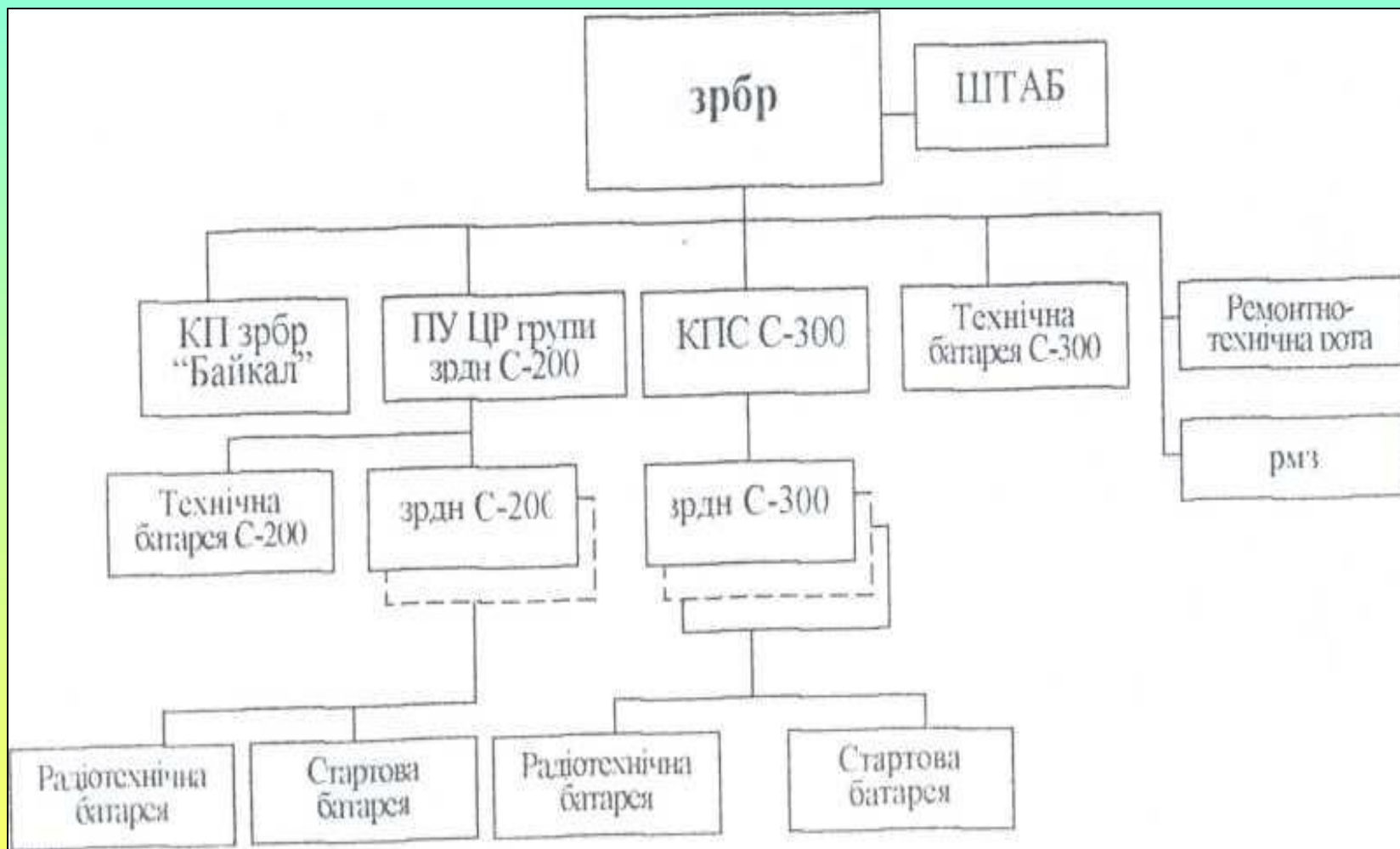
На озброєнні зрбр знаходяться зенітно - ракетні комплекси (ЗРК) та системи (ЗРС) одного типу або різних типів.

Типова структура зрбр (зрп) С-300 П

Типова структура збр (зрп) змішаного складу (С-200, С-300)

Радіотехнічні бригади призначені для:

- ведення радіолокаційної розвідки повітряного противника та видачі інформації про наявність повітряного противника,
- видачі бойової інформації ЗРВ та ВА, частинам та підрозділам РЕБ,
- здійснення контролю за польотами своєї авіації, за додержанням правил використання повітряного простору,
- виявлення надводних цілей та ядерних вибухів.

На озброєнні РТВ знаходяться радіолокаційні комплекси (РЛК) та станції (РЛС), а також автоматизовані системи управління (АСУ).

Підрозділи радіоелектронної боротьби (РЕБ) призначені для:

- **радіоелектронного заглушення засобів радіолокації, радіозв'язку, радіонавігації повітряного противника,**
- **проведення заходів з протидії технічним засобам розвідки противника.**

До підрозділів РЕБ відносяться:

- **окремі батальйони ,**
- **окремі пункти контролю РЕБ,**
- **вузли та групи комплексного технічного контролю.**

На озброєнні частин та підрозділів РЕБ знаходяться станції розвідки та постановки перешкод :

- **бортової радіолокації повітряних цілей,**
- **станціям короткохвильового та ультракороткохвильового зв'язку,**
- **апаратурі ближньої та дальньої навігації.**

Дякую за увагу!

